

საბჭოთავო
შეგონება
ფაბრიკა

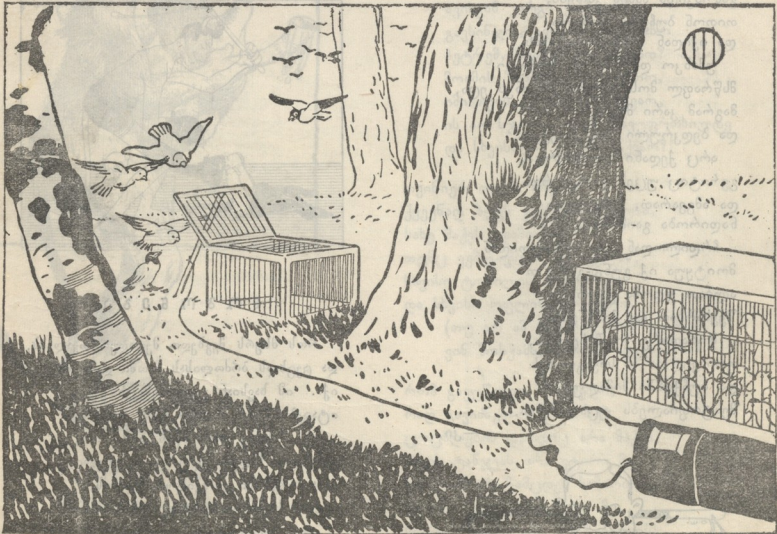
ფაბრიკა № 10 კ.

4 მარტი, 1908 წ.

იუმორისტ. ჟურნალი

აშუაპირს პალორასი

№ 29

უცხო მახე.

უცხო მახე.

პირველი მაისი.

აბა, ყურნი განამზადეთ
 ამბავი მაქვს თქვენთან მცირე
 რა ოინებს მიმართავდა
 ერთი ფრინველთ მონადირე.

ზამთრის სუსხი რა ჩამოდვა
 და გაყინა მინდორ-ქალა
 ფრინველები თუ რამ იყო,
 ყველა სადღაც მიიმალა.

აღარ სჩანდა არც შროშანი,
 არც მერცხალი, არც ბულბული,
 აღარც გვრიტი, აღარც მტრედი
 არც ქედანი, არც გუგული.

ზოგმა სამხრეთის მიაშურა,
 იქ იშოვა მყუდრო ბინა,
 ზოგიერთი, ბედისწერამ,
 ჩრდილოეთში გააფრინა.

მონადირეს ამ სურათმა,
 დაუღვრიმა ერთბაშად სახე,
 მაგრამ მარტის მიწურულში
 მოიგონა უცხო მახე.

ტუბილი, აღთქმის საკენკები,
 გამოჰკიდა მახის კარებს,
 თითონ ბუჩქში მიიმალა
 და იქიდან უთვალთვალავს.

უმანკო და მშვიდი მტრედრა
 მსწრაფლ მოსტყუვდა, საკენკს ეცა,
 მაგრამ კარი მიხუტრა
 და ბედკრული შიგ მოექცა.

არც ქედანი დაუფიქრდა,
 გვრიტიც უცებ გაიხლართა
 და ამგვართა, ჩინებული
 ნადირობა გაიმატა.

ჩრდილოდან თუ სამხრეთიდან
 მოიტყუა იქ გუნდ-გუნდ თ
 ალბათ ჯდომა ვალიაში
 შეეხარბათ და მოუნდათ.

მონადირე კი შესცივრის,
 ფრინველთა ამ სივაგლახებს
 და ბუჩქებში მიმალოლი
 შესტრფიალებს უცხო მახეს.

ამაყურად ვალდულია
 ფართო მკერდი ცხოვრების ველს,
 მოკაზმულა ყვაველებით
 და საოხინოდ იწვევს ყოველს.

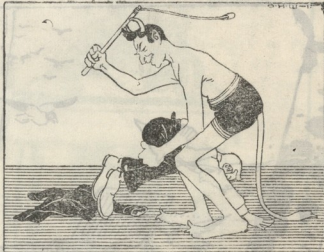
დღეს ეგ ველი ჩვენ გვეკუთვნის
 შრომის წმინდა მოციქულებს
 და ზედ მერმის ცხოვრებისთვის
 ვკონავთ ძმობის თაიგულებს!

წინ მიგვიძღვის ბაირალი
 მაშვრალთ ოფლით განაზანი
 და ვუნდრუკათ იწვის მის წინ
 ჩენი სული, ჩენი ტანი!

ეგ ველი ხომ სამსხვერპლოა
 ცხოვრების და მომავლის,
 და ჩვენ კიდევ გადამხდელნი
 სსახელი მძიმე ვალის.

მაშ, დღეს ვკონათ თაიგული
 წრფელის გრძნობით ჩანქარავი!
 გაუმბარჯოს ჩვენს მარჯვენებს!
 არ გვესურს ვიყოთ სსენის ბარავი!..

6. ზომღეთელი.

მ რ მ ნ ე ბ ა.

რას მსურს შევხელო მედიდურ თავლებს,
 და ნეხვლს ბრძოლისას მათში დანთებულს,
 იქ... იმ საყსიან კელდებისაკენ
 იტაცებს მაშინ რადღაც ჩემს გულს!

იქ... ბუღე არის მწარ ღუმილისა,
 ცრემლით ნაღესი მტერთი აესეპული,
 ბინა სსჭინაბი ემაწვადურ წაების,
 გულის საყვავათ დაჯანგებული!

იქ... ეველასფერი გლოვით მოცულა,
 თბლათ ბრწინანვერ მხოლოთ თვალეპი,
 და ტალ-აეესს შუა ადგზნებულს ჰგვენან
 მახან ნსრთლი ნახერწყალები!

— კი.

ხელნი და ფეხნი ხუნდ ქვეშ მოხრილან,
ხორციე თანდათან ძეღვებზე შეხმარ
ოდესღაც მათში შედგარი ძალა
ურთ ცივს კელალებში ნესტით შეჯინარ!

აქ... სიბრალული არას დროს ვისმე
მისწვლათ, მშველელათ არ მოვლენია,
და მხოლოთ ერთს განწირულენას
უძღუნია უხვათ ცეცხლთა განია!

ესა თვალები მხოლოთ შეუნილან,
ცეცხლათ მზიადენი ტანჯვა-წვალების,
შეტუვლენი, მაგრამ თხ რა სიხეტოლათ:
„სადა ხარ წაშო შურის ძიების?!“

აქ... აქ... ამ თვალებს მარტო შეეხედები
აქ კი თაქრობენ შებრალებასე,
თხ, რათ არ ძაღმის ეს ფარდა ცღამის
ხელით მოვეციჯო კაცს გულის თქმასე!..

რ. ლეჩხუმელი.

მესტვირული.

ცხოვრების მატლი.

ამიიმაჰქნდა ქაჰანა
თავილი გულა-სტირითა:
„აკვლავ სთქვიო ლექსი აღსავსე
გესლით ნაღველით, ქირითა!“

მეუ ვაგუგონებ, რა ვუყო:
ხან ვილხენთ, ხანაც ვტირითა,
ლღეს კი თვით საგანს ვამღერებთ
თვისი ლომაში პირითა.

ამ წუთისოფლის ქირიმე,
ტკბილი და გემრიელია,
ვალღი და ვსრავ, თუ რომ სახრავი
აღრე არ შემოვლია.
სადაც საქმეა საქირო,
ვარ გელით სავსე გველია,
და სადაც სიტყვა მარტოა —
ცბიერი, როგორც მელია.

რომ სამღერავი არ შეხედეს,
არ გაღვიკლო ქირი მე,
სჯობს, თვალზე ხელი ვიფარო,
მტყიცედ მოვკუმო პირი მე;
ყოცხლების დარდიც არა მაქვს,
ვინც კვდება იმას ვტირი მე,
მუნ პურ-ღვინოა, სმა-ქმა,
სოფლოურ აღაპის ქირიმე!

აბა რა ჩემი საქმეა,
ავისგან კარგი ვასხვოა?
ვაგინჯო, ავსწონ-დავსწონო
პეტრემ, ივანემ რა სთქვაო?
მომის შაგბელი ვიტვირთო,
იმისთვის ცრემლი ვაზღვაო,
ის არ სჯობს, თავს მოვეუჭრთილდე
და სხვისთვის გული ვაქვაო!

თვინიერ თავის თავისა
ქვეყნად ზუგს ვაქციე ყოველსა,
სახე მაქვს ადამიანის,
თუმც ვემსავსები ცხოველსა,
სხვისი ტირილის მოსურნეს,
და სხვისი ოფლის მწოველსა.

(თუ არ ამ ხერხით, სხვა გავაბო
ვინ მოსკამს, ბიძი, სოფელსა?!)

რომ ვაგუწოდო მას ხელი,
რად ვავინელო ქირი მე?
ყოცხლების დარდიც არა მაქვს,
სხვის ტანჯვას არა ვტირი მე
და რომ არ წამცდეს სიმაართე,
სჯობს, მოვიკუმო პირი მე,
სინათლე ღმერთმა დასწევდლოს!
ქვეყნის სიბნელის ქირიმე!

ნ. ზომლეთელი.

გვსამენი მოახლოდა.

ცვირზე გვადგას „გვამენი“
სტოლზე, ღვინო, „ყოფიანი“
სწავლას მერმეტ მივსწრებით
ქვიფი გვსურს რივიანი.

მ ო ს ნ ე ნ ბ ა .

იორის ზეობადან.

ძვირფასო ძმა ეშვაკო!
უსმინე ჩემსა თხოობასა,
არ მოვაცუებ აროდეს,
თქვენს მაღალმთაობასა.

უჯარმა გაგვგონება,
სოფელი გარე კახისა,
მამასახლისი რომ უზის
სიტყვა პასუხის მკეხისა...
სოფელში, ბევრიც ეძებო
ვლენი არ მოინაჩისა
აფინიერ მამასახლისის
დანაბეგვე ვანალახისა.

აგრეთვე საბოჭალაში
არ გვყავს ურიგო „ტარშინა“
ისე მუშაობს მუშტებით
როგორც სალცი მაშინა.
კიდევ კარგია, არ იცის
გულში ჩახვევა შურისა,
სამიკლანოში შერიგდეს
ღვინო რო „მოეწყურისა.

„აბეშიკებზე“ რა გიხბრა ..
დიწყეს ძველებურათა,
„გამოსარჩენი“ ბევრი აქეთ
„ნატურითა“ და ფულათა.

„კულტურა“ გაგვივითარდა
აონებისა და კარტისა,
ხელადით ღვინო წითელი
გამქარვებელი დარღისა.
ხშირად შეხვედები „ტარიელს“
სისხლით წაღები თ: ვითა
ლექნისა წინა „კომოდერალს“
კილო და ხმით: ავითა.

თუ დრო დაგირჩეს, ამობილო,
ერთი ჩამოდი აქეთო,
ზემო-ე აღნანიშნავი
ზურგების სამითრანხეთა.

ტურა.

ცოლ-ქმარნი—შანბაჟისტამი.

(1-ცენა ქუჩაში).

კატო. ქალო, იცი რა ვითბრა?
ჩვენ ნაქერიცლ მაქასა,
აღარავინ ვნდობა,
კაკიკან მარკასა!
ქანქარი შემოაკლდა,
იმან გააკაპასა,
ხალბი პირში აგინებს,
მამის სულს და პაპას!

ფეფო. ვერბა, ვინც ინდომებს,
ხალხის ფულის ყლპასა:
ტანისამოსს შეიძენს
ქმარს უყიდის „შლაპეისა“

კატო. რა ვგონა რო ჯიბა
ღარიბ ხალხის გროშები?
თითონ კაბა ჩაიცვა,
ქმარს კარგი „კალოშები“,
საიღობზე დაიწყო,
ინდოური, დოშები.

ფეფო. სხვებს შეხედა რომ სკამდენ
იმან წაახალისა,
თორემ კასა რათ უნდა
ისიც „ორსულ ქალისა“?
საქუე გასტუმრებთა,
ღარიბ ხალხის ვალისა;
ამოღება ძნელია,
ყელს გაჩირბულ ძვალისა..

კატო. ქმარს რა ღმერთი გაუწერა,
იმ ზუბედურ ილოსა?
ვისი ფულთი იძენდა
საპიჯაკო ტილოსა?

ფეფო. ახლა ეშმაკს მიემართოთ
ხალბი გააფრთხილოსა,
თორემ წვეგრა მითრანბის,
ჩვენც მოგვბდება შველოსა!..

შმაგა.

შ ე ნ ი შ ე ნ ა

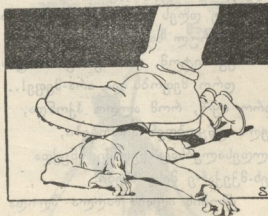
(იმერელ სოფლის მასწავლებლის წერილის გამო. იხილეთ „ნი-შადურის“ 41 №).

წავიკითხე „უნიტუალ“
შენი კალმის დანაწერი,
„ნიშადურში“ ჩაბეჭდილი
რეაქციის დანაბერი.

თანვე შწარეთ გამეცნა,
რადგან გინამ ვინც ბრძანდები:
სიღოვანის რაზმისა ხარ,
მის დროშის ქვეშ დაბრძანდები.
დიდხანს სდუმიდი, როგორც თუგზი,
დატემადა ქამანდები,
სხანმ შენს უურს არ მოესმა
სიღოვანის კამანდები.

ახლა ტენიკებს ათამაშებ
ვით კრილოვას ურთი „გამირი“,
სხანს ღარა თქვენ ქუჩაზე
და გაფრინდა გასაჭირი.
ქვეშ გაქემ „აღურშიშხანებს“,
როგორც იცო, როგორც უნდა,
ბედს ეწვევი, თუ დროება
არ წახნ და ტაგინუნდა.

გ. მაღალქიაშვილი.

*
*
*

სიცოცხლე ფეხში, და ხალხისგანაც
დევნა, მუდმივი გაუტაცლობა,
თან ლუკმისათვის წელში მოდრეკა;
ყოველ ნაბიჯზე უიმედობა.
თხ შეგობანო! ბუერი განსაფთ,
კვლავაც მოკვლით მწარე დღეება;
თვალთაგან ხშირათ კადმოცვლიათ
უიმედობის ცხარე ტრემულები,
მაგრამ ნუ შიშობთ; ხუდრს გაუმკლავდით,
მწამს ეს დრო შავი გამაინცვლება
და იმის ნატვლად ვუვლავფიროთ სხვსე,
სხვა სასეტყარო აღმობრუნებება...
და ერთხელაც მწარ ამა ცხორებებს,
ბოლოს მოუღებს დროთა ტრიალი;
მანამ-კი ვუვლავს, და ვუვლავთვის,
შეესვათ ძირ-მწარით სხვსე ფეაღი!..

ა. ხაბუღიანი.

მ მ რ ს.

(მიბაძეა. ვუტდენი გურულ ვლემ-კაკობას).

არ მომკვდარა არცა სძინავს,
კირმა წელში ვერ ვალუნა,
თუმცა მას თავის დასტრიალებს
აღუქაჯი და მაჯლაჯუნა.

თუ დღეს სურვილს ვულში იკლავს
გმირულ საქმის მოიფეფ,
ეგ მიტომ, რომ კარგათ იციან,
დრო მეფობს და არა-მეფე!..

დრო იყო, რომ ალღო ჰქონდა,
ხელს უწყობდენ პირობები,
კლდესალებსაც წელში ზნექდა
მეზ-მეკეპაუ მისი ხმები!

ძმობის ალაშს მალღა შლიდა
მის წინ მუხლებე მონაიკი
და იმ დროს რომ ის გენახა,
შვიტის ალით დაიწოლი.

მაგრამ ერთ დროს ვერ შეირჩენ
ამ უკუღმართ წუთისოფულად,

მით უფრო, თუ მძლავრმა მტერმა
ხელი ჩაგიღღა მარტო ობლად!..

მაინც გული, კაჩის გული,
ძველებურათ მის უტოკავს
და თუ კვლავ დრო შეურჩია,
მტერს ხელ ფეხს არ გაულოკავს!

არც ალბიმი გამარჯვების
საუკუნოთ დღემარხავს,
მხოლოდ ხიდან ჩამოსხსა და
გულს ჩიკრა!.. იქ ინახავს!

მოვა დრო და... კვლავ გაუშლის
ილი-ცილი მზისა სხივებს
და იმის ქვეშ სანადიმოთ
თავს მოუწყობს გმირ-არწოვებს!

მაშ, მეც სწრაფი ოცნებითა
იმ მყობადში ჩავინება
და გმირს წინ წინ გამარჯვების
მიულოცავ! ვაუბრებდავ!

ზ. ზომღეთელი.

მათრახის კული.

„ზნეობის მასწავლებელი“ თელავიდან.

გაზეთ „ამირანის“ მეოცნათე ნომერს ამუშეებს
ერთი ფრთად სუტსოვო წერილი თელაველი „ზნეობის
მოციქულებისა“. სხვას რომ თავი დაუხებოთ, სუტსოვო
იმიტ არის ეს „პროტესტი“ რომ „ზნეობის“ მოციქულებ-
ში“ ერთი რა არის, წამლათ ერთი სუტსოვო ზნეობის
პროტესტი არ გამოიქვია. ვისაც თელი უდევნებთ აქშმ.
პროტესტისა“ და „ნიშადური“-სათვის, ის მაშინვე მიხედ-
ვა „თელაველ მასწავლებელთა“ ზნეობრივ გუნდაობას.
პროტესტს და „თელაველ მასწავლებელს“, რომ მოკლებულ-
ნი არ უოფილიუვენ სუტსოვო ზნეობას, ეს უკანასკნე-
ლი ხომ ცდილებით ადრე იქნება თავს?

თელაველ „ჯგუფს“ რომ პროტესტს დიტრატურ-
ელი ზნეობა აღმარაკებეს, ის ხომ დამოუკიდებლად, რო-
ცა „ნიშადურის“ 23 ნომერში მეტსრე გვერდზე მო-
თავსებულ კარაკატურას ნახავდა?

თელაველ „ზნეობის მოციქულებს“ რომ კომოკეთ,
რა არის ზნეობა, ისინი პროტესტს გამოაცხადებდნ,
როცა „ნიშადურის“ 25 ნომერში უკანასკნელ გვერ-
დზე მოთავსებულ სურათს ნახავდენ.

თელაველ „ზნეობის მასწავლებლებს“ რომ ზნეო-
ბის ნიშნ-უკალი ჰქონდათ და გუნდას ტემოუნებაზე არ
უოფილიუვენ აღზრდენი, მაშინვე ამხედდენ, როცა
„ნიშადურის“ 26 ნომრის უკანასკნელ გვერდზე მო-

თავსებულ წინდა წელის პროვოკატორულ კარიკატურას ხახვადენ.

თელაგული პროტესტანტები, რომ მართლა ზნეობის პატრონი უოგილივეენ და არა გუნისა უდასჯე აღზრდილნი, ხომ ამხედრდებოდენ, როცა „ნიმადურის“ 30 ნომერში მერვე გვერდზე მითაყესებულ კარიკატურას ხახვადენ? თუ გერც ეს შარევედა მათ ზნეობის ნერვეს, ხომ გადაფურცლადენ და ხახვადენ იმავე ნომერის მეთორმეტე გვერდზე მითაყესებულ სურათს? თუ ესეღ მერვე იქნებოდა გადაფურცლათ იმავე მე 30 ნომრის უახსენებელი გვერდი, სადაც გუნია თავისებური ურცხვობა-უზნურობით ააშკარავებს დ. უ-ნის ფსევდონიმი.

მევე მეტინება ნუმა თავის ამბავი! განა ცხადი არ არის, თუ რისთვის ამხედრდენ თელაგული „ზნეობის მატარებელი“ დიასხდ რომ ცხადია. როგორც ცხადია „მითარხში“ მითაყესებულ „კანტოკვის“ მითა მხრით სრული გუტებობა. იმეგარ „ზნეობის მსწავლელებელთა თუის“, რომელთა ზნეობაც დიდ სეუჭეთ სკიამხს შუადტენს, ეშმაკს აქვს გამოტეილი „ეკუდა მითარხისი“ და ამიტომ

პატაშვილს, ხიზანაშვილს, ტუვაძეს და გამურელიძეს ხახვტაშვილს, შარენაშვილს, მთიანიკვსა და ლომიძეს რომ ზნეობას მიხედენ კარგათ

სამ-სამი კუდი გადაჭრათ.

ვახუცაშვილს, თინაკაშვილს, ლომაურსა და ბერეკაძეს, რომანაშვილს, იორდანიკვს, გარსიკვს და კაკაბაძეს, რომ ზნეობას მიხედენ კარგათ

ორ-ორი კუდი გადაჭრათ.

სუხიტაშვილს, დუშერაშვილს, კიხაიკვს და ჭორობენიძეს კურდღელაშვილს, მისაურთკვს, ნატროშვილს და ბარამაძეს რომ ზნეობას მიხედენ კარგათ

თითო კუდი ბეჭრათ მატრათ.

ეშმაკი.

უ შ უ შ ე ვ ა რ ნ ი

III

იქ კი, ქუჩაში, ის სერათია, კვლავ უკულობა, მე სეკუთარი, მიმოღის ხალხი პირ საქმიანი, უტრნობი, გულჭკა, ვით კუთის მეგარი...

ისიც, ის ჩვენი კარგად ხანსობიც სხებრც ცადატურად ქენის ტაღლებში, მანც შუამტა თავისი თავი ქუჩის დეანდგარში, კაურევეგ ხმებში.

„შეინ აქ ხარ? მამ შო, წაგიდო, ნუ ეივავანებო, მხათ ვართ ჩვენ ეველა!“ უთხრა ვიდაცამ უახროთ წინსმულელს, რაკი მარტოკა ის დამეულა.

ამ სიტუეის თქმაზე ორთავე ერთად ელგასებრ მოწოდენ ქენის მღელგარეს, ხანსობ ადვალეუბს, მათ ტანჯვის მოწმესთ, რადაც ჩურჩულით შემოფარეს...

ფიქტობის ორთავე: „იქნებ ამ სულათ მანც რამე ექნათ, რამე ვახხედო! უწინდებრათ გამოფედლები ადარ შუეშინდელ და ადარ წაუხედო!

თავს არ დაზოტავს ჩენიკან არც ერთი, მხათი გეკატენ სულ ეველას იარადეობი... თუ კი მეგებრტეს იმ მტარვალეებში, არ წავგავწარეს ეს ანადეობი“.

ხანდისან კიდევ გაიფიქრებენ, რომ ასრულადენ ცუდ ფიქტ-განზრახვებს... მაგარმ სიმშილი თავის სიმეცრიოთ რას არ გეაფექებს, რას არ გენახებს? ორს კიდევ ორი გზად მივაშტა... აი, მივადენ დანიშნულ ეურეს: ეველდ ამხნევენ ლეუმის მლოდელხი თითოთ მდგომ ბნელში იქ მეთუელეურეს...

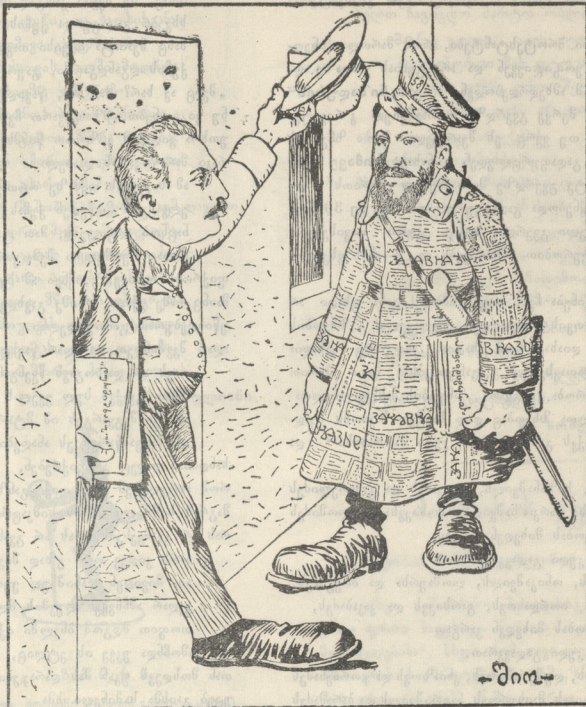
აი, გამონხდა შვევი ის ეტლიც, თან მოსდევს უგარ მას დრადეობი...

შენებ ტანსმა სამიხელი ხმა და შეხანზარდა მთელი ქუჩეობი...

დღაც კვამლ-მტკვერი, უფიროდ-უქიანი, ჭერის შოელთ სუნის ხსარია... კიდევ წამი დ... ქენის სისხლიანს გულზე ევარე ხეთაფე მეგლარი...

3. მალაქიაშვილი

„შენ რო მიასყედი სვინაო, მე მივიდოდი შინაო“.

ორი „გმირი“.

(პირლი კომედისა)

(ფანტაზიასეო)

მომხმენი პირნი: პირველი რედაქტორი—50 წლისა.
 მეორე რედაქტორი —40 წლისა.
 ბედის ვარსკვლავი.—

(მოქმედება სწარმოებს იქ „სადღე ჟურნალს“)

შესავალი.

ოდეს შვის სხივი
 ცას აეყარა

და მიწას ბნელი
 გადაეფარა,
 დასდუმდა ყოვლი,
 დღით ფეთქებს რაცა,
 „თითქო ისვენებს
 მიწაც და ცაო“.
 მაგრამ ბნელეთის
 მონავარდენი
 მიწას ასხია,
 კიდევ რამდენი?!
 კოტმა აუშო
 გლოვის ნაღარა,

ბუმ გაღაჰკვეთა
 ცისა კამირა,
 ღამურა თაგვმაც
 დასტოვა ხერული
 (ეამი დაუღდა
 აწ სინატრელი.)
 ყველა, (მზის სხივებს
 ვინც ემაღლება),
 ღამისა წყვილადს
 ენაცვლება.
 (ესრედ, ერთობის რა დასცეს ძალა,
 ცხოვრება მყისვე გამოიცვალა.)
 და კაცთა შორის ქვეწარმევალა
 გამოგვიტურდა ფრიალ მრავალ.

მოკმედება არც პირველი

არცა უქანასკმენლი.

(გამოსვლა პირველი)

შეარე რეაქტორა: ნეტა ვიცოდე რა მიმაჩქარებს,
 „სადაცა ჯერ არს“
 იმ სახლის კარებს,
 სინდისი ვითომ, ვის მიაკარებს?
 ოჰ, ეს ნიაფი!..
 სევდას მიქარვებს!..

აშლილთა ნერვთა სიმებს მიწყნარებს.
 (შედგება. ჭაღალდებს სინჯავს. გაოფლიანე-
 ბულ შუბლს იწყენდს და კარტუზს გვერდზე იგ-
 დებს, შემდეგ შეხედავს ვარსკვლავს.)
 შეარე რეაქტორა, ბედის ვარსკვლავო,
 სხივ მოციმციმე!
 მარქვი რაც გკითხო შენი ქირიმე...
 ჩემი ცხოვრების
 ამ ქვეყნიერის,
 ცოდვით აღსავსის და ბიწიერის
 მარქვი გენაცვა
 აზრი რა არი?

განსკვლავი. მხოლოდ ქანქარი, მხოლოდ ქანქარი!!

შეარე რეაქტ. ოდეს სინდისზე
 მთქმელი ვარ ვარის
 ვამოსარჩენი თუ რამე არის,
 მარქვი მიზანი
 აქ რაღა არის?

განსკვლავი ტრფომა ქანქარის, ტრფომა ქანქარის!

შეარე რეაქტ. როცა ვისწრაფე
 ნაბიჯით ჩქარით,
 „საღურმოშანო“ ხელში დაევაოთ,

რით დაცხრეს გული
 ესეც მითხარიო.
განსკვლავი. მარტო ქარქარით, მარტო ქანქარით.
 შეარე რეაქტ. როს ვანსაცდელი
 მომიდეს კარზე

ლოცვა ვერ შესძლო ხატსა და ჯვარზე
 მარქვი ვარსკვლავო
 ვილოცო რაზე?

**განსკვლავი. მხოლოდ ქანქარე,
მხოლოდ ქანქარე.**

(რედაქტორი გამოერყვევა ფიქრებიდან და გზას განაგრძობს)
 შეარე რეაქტორა. აი სასახლე, „საღურმოშანო“
 შევალ, რომ აღარ
 დავიგვიანო...
 (გამოსვლა მეორე).

(„სადაცა ჯერ არს“ იმის კარებიდან გამოდის პირველი რე-
 დაქტორი, ესეც ღურმოშანოვან ქაღალდით ხელში უცე-
 მსდგება).

ზარე რეა. (გამოდის)
 ოჰ, გამარჯობა ძვირფასო სენა,
 ეგ რამ შეგაკატო,
 რამ შეგაშინა?

ნუთუ შეხვედრა ჩემი გეწყინა!
შეარე რეა. რას ამბობ ძმაო,
 გულისა სწორო
 შენც რედაქტორო, მეც რედაქტორო,
 ამა რა არის
 აქ მოსაწყენი
 საამოც არის შეხვედრა ჩვენი.
 ორი მებრძოლი
 ქანქარისთვინა
 ბედმა შეგვყარა სამსხვერპლოს წინა.

ზარე რეა. იომწონს ეგ ქცევა
 ძვირფასო სენა,
 მაღლი ღმერთს, რამაც გაგაბედინა?
 მაგრამ როცა შენ
 სასწავლათ მოხვედ,

მე განსწავლული მიგდივარ შინა!

შეარე რეა. ასე სჩვევია
 ამ სამყაროსა,
 ბედისა ჩემის ვასახაროსა:

„ერთი წავიდეს,
 სხვა ჩამოვიდეს
 ტურფასა ამა საბაღნაროსა“
ზარე რეა. სულს სული იცნობს
 და გულსა გული!
 იკურთხოს ჩვენი „ღურმოშანული“.

(ერთმანეთს გადახევევიან პირველი გამოდის
 იქიდან, „საღურმოშანო“ ჯერ-იყო“, ხოლო მეორე შე-
 დის იქ, „სადაცა ჯერ არს“).
 (ფარდა)

ემმაიკი.

მ ო ს ხ ნ ე ნ ბ ა ნ ი,

შირთმული მდგალისა იოსების ჩეკავაძისძემა ღიხეთა-ს ქვეყნისა მოსადგარეთაჲს.

მამია წმიდაი *

სამეცამან სამშობლადარსან, ერთოფეთაჲმან და ერთმე-
ფეამან, მამამან, ძემან და სულმა წმიდამან, რომელმან წა-
მისყყოფითა ჰქენა ცოი და ქვეყანა, ხილული უბილავეთუთ,
მოგამალათ თვეენ გონიერება მალღ, ენამეკერ, ზნე ქელს.
თვისებათა ამთ გამოაჩინებეს ღვაწლი იგი თქვენი სემინარი-
ისა შინა. ჰაზრი იგი თქვენი, რომელ უაღრეს ტბილისა სა-
ცნოსელისა საითო ეყო უფროსათ თქვენთა, ვითარ იმერნი
იგინი ფრიად მოხერხებულ, რომელ არს თარგმანებთ რუს-
თა ენასა ზედა კლიაზურენ, არიანა, რამეთუ იგინი ჰპოვევენ
ყოფელთა პირათა ვიდრე ეპისტოპოსადე ყოვლადმე ცრუ-
თა მოწმობათა სიღარიბისადა და ესრეთ მოაჩვენებენ თათა
თვისთა ვამგეობას სემინარიისადა დატავ, შეზნაძეობისა ღირ-
სად, ვითარცა ოდესმე ვამახებულთა მათ უქმნისი დღესა იესო-
ნავესასა, — ჰაზრი ეგე ფრიად ბეშმარიტ არს. ყვალადცა ქე-
შმარიტ არს სიტყვის გემაი იგი თქვენი, ვითარ იმერნი არი-
ან ბიძისა წულ ქართლელთა და კახელთათვის, ვითარ იგინი
ფრიად ბოროტ და ცარკსა მისწრებულად სიტყვის მიშგებ
არას, ჰანად ბრძანებად: „კითარეულთა“ უფლისა ქვეყანი-
საგან, ვითარმედ იმერეთ არს ქვეყანა იგი უსბო ქართლისა
და კახეთისა წილ.

რაიოსთვის ჰქონებენ ცბიერნი იმერნი აღზრხად შვილ-
თა თვისთა ზილწითა და განბრძნობად ყოველითა ოდენ სიბრ-
ძნითა სემინარიისა შინა თბილისელთა? ნუ უყვე ან ყვეფილთ
მთა ავჯაკობითა თვისთა წარტაცებად სრულიად საქარ-
თელთისა მეფეთა დავითისა აღმაშენებელისა, თამარისა სხი-
ვონისა და სხვათა დაზრხად ადგილსა მას გელათისაჲ?

ჰოი ცბიერთა და გგარანბილო გრო! რაოდენ ძალუმ-
არს გესგლი იგი სიბოროტისა შინისა! რაოდენ წარიტაცე
სიმღიდრე ქართლელთა და კახელთა, ვინ მოსთვალის იგი?
რაოდენ შეწაწხე ქართლისა ეპარქიისა მოსადგარანი; რუსნი
და ბერძენნი, ესინი და ურბილნი?

ქეშმარიტ არს სიტყვი: „არა ჯერ არს მოცემად პე-
რისა შვილთაგან და დგდებად ძალთა“ (მათ, 16, 26). დლი-
სიიჯა აღმობარწყინებებისა სხვისისა სემინარიისა ქართლ და
კახი, ჰერეთი და უსბი შეინახებან შვილთა იმერთასა, რა-
მედ მიუღებენ მათ, ვითარცა მტრინაინი იგი გუგულნი მიე-
ფელენ კერეცხითა თვისთა ბუღეთა სხვთა მტრინაინეთასა და
ესრეთ აზრდენიებენ შვილთა თვისთა.

ხილო ხარეკი სემინარიისა წესანხი, ვითარცა გამო-
გიკვლევით, შედარებით წლითი-წლად ღრავასა 260,000
„ისარი“ № 28)*. ჯერ არს ამოგებად, რაოდენიცა წარუ-
ტაცოს ბოროტთა მათ წლითაგან ჩყიზ ვიდრე აქამოდმედ,

*) ეწეუთ, ვითარ ვგრეთ იხსენებთ ეპისტოლეთა ში-
გან, რომელთა მიიღებენ ჩრდილოთ ცეროთა თვეებისა მო-
ჭინობებან, ეპიტოლენი იგი იკითხებოდეს ყოველთათანა
განსაღიდებელთა შემდგენელთა მათისა, რომელსცა, ვითარ
ეფთხენ მათ მუთხობენ, აწ ეველუეების შეკრებად ეპისტო-
ლეთა მათ შთამოებისთვის სააღიდებოდ.

***) ღრავანი—20 კაპ.

რომელ იშვების, უკეთუ მოზღოსა ნახევარსა აღვიგინებთ
განძალობასა ცხრაათ წელსა, ღრავანი 130,000 X 90 =
11,700,000. ესოდენ დიდ არს არატებული იგი საუნჯე
ჩენი, თვინიერ შეზნობისა მის და შესანახისა სინოდისა კან-
ტორისა და გვზარბოსისა ჩენისა. ყვალადცა ჯერ არს ამა
შეანახენლისა საუთრად ჩენდა მითვისებად და ესრეთ შთა-
გდებად იმთათა ჰირსა შიკან!

მამო წმიდაი! ჩვენ გვესმა, ვითარ სიტყვესა ასა გე-
ღრებენ ვითინ მე პირნი ბილწნი. გრწმენინ, მამო, ვითარ-
მედ ჩეთან არს ღმერთი! მარადის იხსენებდი, ვითარ უფალ-
მან ჩვენთან თვის იღვა ტანჯვა ვიდრე სიკვდილამედ ურწმე-
ნით ურითაგან. ნუ გეშინის ცემულ ექმნისი სიყვარულითა
მიძღვრისა ბქვენისა, ღრისისა მამისა კ—სა, სვეითთგან
წამებობას, რომელიცა ოდესმე იტყვად, ვითარმედ „ეკლეს-
ისა ქართველთა ეფილ-ღლიმანსა შინა არს, ფრიად მალ-
დების, ეამთე-გამად ახლდების ახალახალითა სახეებითა“
„(Краткий очерк истории Груз. Ц. стр. 16.)“

ხოლო ერისსა კა რებთ, მამო! მოთვე უკი შენი
და ისინი ჩენი, ჩვენ, ამისა მომრთვენი, თმეცალა ვეგულ-
ვით იმერად და ვსცემობთ იმერეთსა ზემოსა, ქვეყანასა ლი-
ხეთსა, სადა იგი ღლიან წყალდენ ძირულისა და ჩხრეილიო-
ხისანი, გარნა ნამკვილ არა ვგეთ იმერ, იმერთა მათ მხაკე-
რობითა თვისითა ტყვე გვეყვეს და მოგვეწყვიდნენ დედსა
ქართლსა. ევოდენ შხამ არს საწერტელი სიმბოროტისა მა-
თისა!

მს ექმსა შინა მოძღვარნი ჩვენნი იყურებოდინა ქა-
ლაქსა ნიჭოსა, ხოლო აწ წარისაწმედელ სამს ქეთოსისა
შინა. ნუ შორეგულდებინა, მამო, ვითარ იგი ვითოდენ
სიტყვესა ფეხსა. ნაშინი იგი ძველნი ვიდრე მეტროპოლითა
წინათაღმედ ჩემ წალმედ გამოაჩინებენ სიმართლესა ჩენსა.
ყვალადცა ვითომევენ ისტორიისა და ელვარაფისა მტლი-
ნარსა ჰატინიშელს ვახუშტის (ესე სარწმუნო არს, რამეთუ
იგი იმერ არა არს) მას შინა, რომელ ქვეყანა იგი ლახებო-
სა, ხეთობანი ძირულისა და ჩხრეილიოხისა, ვიდრე ექმნისა
წყალამედ და დაბისა კერტყვილისა, არს ქართლისა. ამა იგი-
ცა მოწმობა: „სურამისა დასავლით ღრისი მთავ გასლის ხე-
ფინიბეუს წყალ და აიგორავის ძირულისა, არამედ არს კერ-
ტყვილამედ ქართლისა, და უწოდებენ კერტყვილიდამ ნადა-
ბურამედ ხეფინიბეუს... ფომან გასლის ჩხრეილიოხის მღინარე
და მიღის დასავლეთ სამრეთსაჲ მეტოპარის ხეთომედ, მას
ქვეით დაბის ქვამამედ არს ქართლის“ (ვახუშტი. „საქ. გეო-
გრაფ.“ გვ. 122). ნუშეცა შეგვოს, მამო! გულსა ბქვენსა ექ-
ვი, ვითარმედ საბუთინი ესე მოყვანილ არიან იმერულისა
„მოხერხებობას“, გინა ხრეთით.

*) ეწეუდით, რამეთუ კაცი ესე შემდგომად ემად
რწმუნებასა უფოდედ ქალკასა ჩრდილოსა კრებსა ღმთი
განბრძნობათა მამათასა, ვითარ ეკვლესობა ივერისა დაწინ-
დის და აღბრძნოს შეანახენლისა საუფუხსა. ხოლო წმიდა
იგი კრება სიტყვესა უფებად მას ესრეთ: „მეფეფი წმიდა,
ოდეს იტყულდ მართლასა, წელსა ჩ მშ—სა, ანუ აწინდელსა
ემასა? და ემსგავსებოდა მდგომარეობითა კაცისა მის მდგო-
მარეობასა კაცისა უფურთხისა, ოდეს იგი აღიღებდა კა-
კასა ერისა და იტყოდა: უფულო! ადესმე სახლო ჩემი სოკე-
ლითა ოდენ სიმღიდრითა, ვითარცა კაკლით ესე, — და ჰყო
შეშუფთავი კაკლისა მის, რომელიცა აღმოჩნდა ფეხს. ხოლო
კაცი იგი ღლადებდა მზითა დიღითა და იტყოდა: უფულო,
ძალსა უყვიესი. უგულუბლად ჰქვენ სიტყვენი იგი ჩემისა,
და ესრეთ შეინანებდა უგურებუბასა თვისსა.

აწვევდრება ჩვენი ესე არს: მიგვიღე საფარველსა ქვე-
შე თქვენისასა, ნუშუა დაგვიტეხებ წარწყმულად ბორბოტო-
იმერთაჲან. მუთხ ბევეჲე ჩვენი მოშორებად ამათჲან და შეერ-
თებად ეპარქიისა ქართლისა და კახეთისათჲან, ვითარცა იგი
ოღესმე და ჩვენცა, დამმარხველნი გულთა შინა ჩვენთა სიკე-
თისა ამის, მოფიტკვეით ქორწინებად ქალკასა ტფილისსა,
საჩიჯავამისა*) ცკელისისა, ოდეს მოგვიწოდებინ ძველისა ცო-
ლისა განტეგებად და ახლისა შერთვად საღმრთნელად გულ-
თა ჩვენთა და განმზრავლებად ერისა მრავლისა.

გვასმენეს, ვითარმედ სიტყვესა თქვენსა მიღებთა ღრია-
ლი აქვს, სადაცა ჯერ არს, და ნუ უგულებელს ჰყოფ ველ-
რებასა ჩვენსა, რათა ჩვენ, ჰოი მამაო სხივრო, ვაქებდეთ და
ვადიდებდეთ ყოვლად ქებულსა და დიდებულსა სხელსა შენ-
სა უკუნიითი უკუნისამდე ამის.

ნამდლითიან სწორიჲა: ოსმელი

თვლს ეღერი სისხლით ვრწყეჲ მათ მამულ-დეღულს
ერთა მადლას ვერ ამხედაი.

ან გუჲრა იზურფო კინფხისსე?*

ბრახით სასე რას დამტეგრდა?
თქვენ არ გეუთენით ცხას ეს გული

ჟევილ-გამოლილი ვითა ხეგრდა?
მეგრამ, ქმ, კმარა კინფხით ვინც ხართ

თქვენ არ გაწუხებთ ჩვენი ბუდა,
მრთელტარებთ ჩვენ თქვენთანა ვართ

თქვენიტ გვიღებვის გულს იმედა.
გ. ქუჩიშვილი.

ა ა კ მ მ ა კ ს ი :

(სალეხებშიო)

ჩემო კარო ეშმაკო! მათზე მითრახის ხმა-
რებამ არც ისე უშნიშვნელოთ ჩაიარა და შეჩანხხე-
ბულინი მხედარნი ლენხარნისანი მე ხომ ჩემსას არ
დამაკლებენ, მაგრამ იმდენი მამიჩემის სული ცხონ-
და, რამდენი შენც მოცხობ თუ იბილეს უხილავი
შენი სამყოფი! ეს არის და ეს თორემ სხეფერ მა-
ინცა და მინც არ არის გლახა ამბები! მართალია
ამ ცოტა ხანში ზედა წრეებში რალაც მიწერ-მო-
წერა დაიწყეს, და კარგა ხნის ნანსახური აღექსანდ-
რე ბაქრაძე მამიშვილურის დარჩებით ვაისტუმრეს,
მაგრამ ასეთი ვასტუმრება რა ჩასათვლეოი ლეჩხუ-
მის საგმიროსა საქმეთა შორის?!

ლაილოშვილი ვაჰარი ნიყო ისევე მითრახს უპი-
რებს ზურგის შეშვერას და ტფილისისკენ ისე არ
შობა პირს, როგორც ურია ღორის ხორცისაკენ! ცოტა არ
იყოს მე მიწყრება, რადგან „ოტსტანვოი“
ვეონივარ, მარა იმედა დააწმუნებთ, რომ ისევე
სამსახურში გახლავარ და „ოტსტანვოი“ არასოდეს
არა გყოფილვარ, თუ მაინცა და მაინც თავისი იარ
დაიშობა, ჩემზე იყოს აჰის პატივის ეცმა და თუ
კარგი მაინდელი ვერ გამოვლევთ ეს უღედაში აღარ
მეება მშინ!

სევა რა მოგწერო ჩემო კარო, ახალი არა
არის რა მის მტეტი, რომ თუ ზოროტ ხმებს დაუ-
ჯერებთ: პეტრე მესხაძემ ცოტა ფარა მოითხოვა
იაყოფ კაქკაქვის ისე, შანტაგისტებმა რომ იციან
და ჭყვიგოცა თორედ გროში მოითხოვეს აღექ-
სანდრე გელოვანის სულის მოსახსენებლათ.

ნაცნობი.

გლეხის ჩივილი.

გვაჭაბ ჩამაქრეს გულის სიდრეშეჲ,
მომავლის რწმენა, ტკიბად-იმედას;
მიწას ჩაფეჭერი, მიწას ჩაფსტირი
შიშით მადლას ვერ ამიხედას.

თუ რომ გავბედე დავსარი ეხს
და სიტყვა სწორი გამიბედა
თავს ვითრანათი უღეთად დამხსვლეხს,
ჩვენი პატონი თავსედ ებედა!

მისეჲ უღელ ჭეჲშ ეთა შეჲს ზარუტეჲს
მეც წამიხრია მოხურ ქედა,
თუ ავამართე შავი დღე შეღის
სისას ეს ყოფიდა ჩემი ბედა.

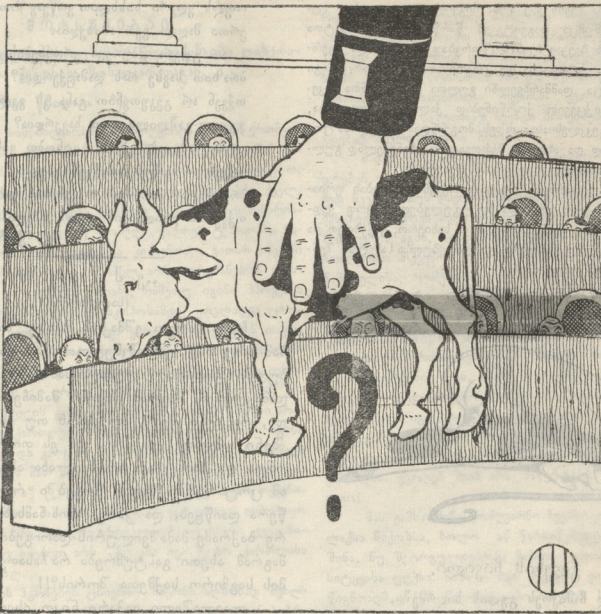
ვინც მუდამ მამულს შესტრფივალეხა
გუუთენის მისა მინდორ ქედა,
სწორეთ მათჲან ვართ ასე დასხვლანი
მათგანეჲ სახლ-კარ წახსეკდა.

მიტომ უტრფიან სამშობლოს და ერს
როამ ჩვენ ვართ მათი გვეს-ბეგდა,
ჩვენს ზურგზედას აწერესუღი
მათი სამშობლო, სეჲ და ბედა.

მე გი, ოხ, მათ სად მ.ქ.ს სამშობლო
სხვის სასხურში მთად დავებრდა

*) ესეცა უწყოფდთ, ვითარმედ ორ არს საჩიჯავამო:
ქალაქსა ტფილისსა, ადგილსა ნავთლუხსა და მეორე იმერეთ-
სა, სახელწოდებით „ვაჟკას“ (ვახუშტი, „გეოგრაფია“ გვ. 291).

ხორცის საკითხი ქალაქის საბჭოში.

ხორცი.

რა კარგია მძღაგრი ხელი,
 ოდეს ხორცის სადარდელი
 არ გასვენებს?!
 ოდეს ხმონებს პატიონებს,
 უსაქმურს და უდარდონებს
 თითს უჩვენებს!
 უნდა ნახო დიდი მათი,
 „ზაპროსები“ და კამათი!
 გაოცდები.
 ვის აწუხებს მიმე დარდი,
 ბოზბაში და სუკის მწვდი
 ვერ მიხვდები.

331

ფოთქლთა საეურნადღებთა.

უფულენციით ავთამყოფთა საუცხოვო ექიმი.

უპრაეტნოთ ასესხებს ფულს უქმდე პირებ-
 ზე: ვისაც ლამაზი ცოლი, ან და, დეიდაშვი-
 ლი, ან ახლო ნათესავი ვინმე ყავს. მათეე უმას-

პინძლდება უხვით ლამაზებს აძლევს: ერთ ორ-სამ
 ვერცხლის, ოქროს, ქაღალდის ფულს, დებს, ფაი-
 ტონში აკატევენს, ეთამაშება კარტს, მოუგებს აკო-
 ცებს, წააგებს აკოცებს. სამაგიეროთ თხოულობს:
 უნდა თუ არა შეიყვაროს. თუ თვე ჩაქინდრული
 იყოს ვაამხიარულოს...

შემდეგ კენწისკვრით, ჩხუბით, აყლო-მყულით,
 ცხვირპირის მტერვეთ, გვერდის დაზელით ქუჩაში
 ქანქარის მიგდებით და სცილდება.

აღრესი მათი: ქ. შფოთი, კონკის ქუჩა, რკი-
 ნის გზის კაქარდოსანი, ხან თორმეტ ფოლაქებში
 ხან არა. ბულვარში გაკვრით, ანაზათ მოსიარუ-
 ლე, ზამთარ-ზაფხულ ფერიატკებში, ეტლის მოსი-
 ყვარულე უნიდაგო, ორ სკამზე მჯდომი. კაცებს
 იღებს მათი აღმატებულება მხოლო ხუთი წუთით,
 ქალებს კი ყოველ თავისუფალ დროს, მაკრამ, რა-
 დგან კაპრიზებით არიან, ვინც ერთხელ გაუმიწ-
 ჯავს მეთიას ვარს უჭი.

ეტებს ფოთშივე პოსტაუშაკ-სეოდინკ-გამპრიგეს
 ფერალ რიყას.

სტუმრათ სიტყ.

ნაჩილუბი ეშმაკისადმი

სამტრედიის რაიონი. „მეოლალორბას“ („მეოლალორი“ ფრანგილი არ გეგონოთ, ჩვენ ში მელალორბას ეს ხიან აღდგოის მხუთეი დღეს, ამ დღეს დიდი ყრილობა და სამათი იმართება) ჩვეულებრივით დიდძალმა ხალხმა მოიყარა თავი, ილაპარაკეს საქირბოროტო კითხვებზე ამ დროს ვილაცამ ვაისროლა ბურთი. დანიახეს თუ არა ეს წესურების დამცველებმა არქა ზომმა გადაადგეს და დავრდენ ხალხს. ამით ისარგებლა „დათიკომ“, შებტა „ჯირკვზე“ და ერთი დიდი აგატაცია გაუწია ხალხს. ამ აგატაციის წყალობით დიდი უხელა-შემოხლა მოხდა, საბედნიერო შემთხვევით მე იქ ვიყავი და ვახსურე „კუდინის“ წვეთები, თარემ საქვეცუდათ დატრიალდებოდა. როგორც იქნა დავაშოშინე „მეოლალორბისტები“ და აქედან ვაჯსწიე „ჯგურცმისტებისაკენ“. სიმართლე უნდა გითხრა იქ დარბაისელ ხალხს მოეყარა თავი უმეტესად ბრწყინვალე წოდება იყო. დიდი კამათი იყო გამართული. აგარულ საკითხს არჩევდენ. ერთი ჯგირაინი თავადი გულში ხელს იცემდა და ისე იგონებდა წარსულ, ბედნიერ დროს, სხვები თხებიით თავებს აკანტურებდენ, ბოლოს კასიონი და ლევან ქაჯაია შეეკამათენ ერთმანეთს. პირველი უმტკიცებდა მეორეს, რომ გლეხების მოთხოვნები სამართლიანიათ, მეორე კი გაიძახადა ჩვენი გლეხები რუს მემამულეებს უნდა ებრძოდენ, რადგან მთელი მამულეები მათ ხელშია თორემ ჩვენთან რა უნდათო. დასამტკიცებლათ ის ფაქტი მოიყვანა, რომ სახელმწიფო სამპოკო ვანსტრეფულ ილიას მაგიერ აღარავინ არ აირჩიეს. ხოლო გლეხების მტრები, რომ ყველაფერყავით ზის მაგიერ ვლადიმერს ავირჩევდითო. სწორეთ გამიკვირდა და რა დასამტკიცებელი საბუთი იყო ეს ფაქტი. სად სამტრედიის და სად გლეხებსა და მემამულეებს შორის ვანწყობილება. კამათი შეტალ გამწვავდა, მაგრამ ამ დროს ვილაცამ ასტება ჩხუბი და შეიქნა მთარახების ფრიალი. მეც ვისარგებლე ამ შემთხვევით და არა ერთს და ორს ავუწვი ზურგი ჩემი მათრახით, ზოგს კუდინიც კი ვაყუანწვიე, ასე სამარცხინოთ ვთავადა 20 პარღს მი-

ქელაძენის დებატები. მინდოდა ცოტა რამ აქაურ დეპოს მუშათა პროფესიონალურ ბიუროს წევრთა მოღვაწეობის შესახებ მომეწერა, მაგრამ შემდეგისთვის იყოს.

„ჩართოკა“.

ს. ნოსირი. ეშმაკო! აკიდე შენი კუდინ-მათრახი“ და აუკილეხლათ ჩამოდი ჩვენ სოფელში. შენი ჩამოსვლა მეტის მეტათ საქიროთა. პლატფორმიდან პირდაპირ ილაირიონის ლუქნში მიხვალე. შეიძლება ილაირიონ ლუქნში არ დავიხედეს. იმ შემთხვევაში უსათუთო სოფლის კანცელარიხზე უნდა მიხვიდე და იქ წახვ. მასთან იქნებთან მამასახლის-მწერალი და სამივე რიგზე შემხიბურე შენი მათრახით, რომ „სანაქებო ხელობას“ თავი დადებნო. იქვე ახლოს სცხოვრობს ზებუ, აუკილეხლათ შეიარე მასთან, იქ დაგხვდება ილაკარც და ორივეს ლახათიანათ აგემე შენი სუსხი—თუ დრო დაგარჩება სამათრახის სხვებსაც მოგინახავთ. ჯერ ეს იყოს.

გათა.

ს. ეწერი. ცხონება თუ გინდა. ეშმაკო, ერთი როგორმე ჩვენ სოფელში უნდა ჩამოხვიდე და ჩვენი სკოლის მასწავლებელიც. ცაძე ვაგვიმთრახოს. ამისთანა მაღლს შენ სიკაცობეში ვერ რაიმე ნამეტანი ვაიტაცა ამ ბოლო დროს ქანქარა. სკოლის შემოსავლის სულ თითონ იტენის ჯიბეში. საბუთათ რაღაც „უსტავს“ იგონებს. ამასთან ერთათ ანდრი მურვანდიის და ამაკო ანათის შეხურებაც კარგი იქნება. მიზეზს თვითონ მიხედებენ.

უსახელი.

დ. აბაშა. დიდათ საქიროთა დ. აბაშაში ჩამოსვლა და ჩვენი დიდებული ივანე იოსელიანის გამთრახება. საქიროთა იმიტომ, რომ ის საზოგადოების კაცია და ძალიან ზრუნავს საზოგადოებისთვის. ივანეს შემდეგ მასწავლებელ ხოშტარიათ ძალიან მოუხდება მათრახის წევრი და სერბიკულინი. ამით იქნება გამოუხიბლეს და განიკურნოს ვადამეტებელი ლოთობისგან.

ალიოკა.

ბ. ნახიკოვი. ჩვენი მასწავლებელ-მღვდელი ნიკო ძალიან დაეჩნია ქათმების და ხაჭაპურების ქამას. ეგზამენების დროს ისეთ სადილს მართავს, რომ ჩიტის რძეც კი არ აკლავ. მისი სავალდებულო დაღვწეობების თანახმად მოსწავლეებს ზოგს ხაჭაპურები მოაქვთ, ზოგს ქათმები, ზოგს ღვინო და ზოგს სხვა. ამ აკრფილ ხარჯით ნიკო გულუხვითა უმასპინძლობდა სტუმრებს. მომავალ ეგზამენებისათვის ის უკვე შესდგამია ხარკის გაწერას მოსწავლეებზე. აუცილებლათ საჭიროა, სანამ თავის განზრახვას სისრულეში მოიყვანდეს ერთი მაგრათ ვუცხუნოთ მათარაბი.

გამომიხიბვლი ეშმაკი.

ქობულეთი—თუ კი ქვეყანაზე ვინმე ღირსია თქვენი მათარაბის და „სენამაკუნდის“ აქაური და-მოზნის მართაველი დ. გოგიაძე არის. ამ ბოლო დროს ცილის წამება დაიწყო და თათრების ჩამოტანულ ერბოში და თევზში მუდამ გასვრილი აქვს ხელები. სამართაბო ბევრია აქ მარა ჯერ-ჯერობით გავვიმთარაბეთ დაეთი, პორტყურე და ერთიც შვე-წყურა კაცი. და როცა ესერი ქუთაზე მოვლენ და-ნარჩენებსაც მერე მივყუთ ხელი.

ქობულეთელი.

ქ. ოზურგეთი. სამოქალაქო სკოლის ინსპექტორი ბოგდიხან-გორგასლიძე, მიუზღვდათ იპისა, რომ თქვენი მითარაბის წვერი იგებმა, მაიქც ვერ განიკურნა ზნეობრივ ავადმყოფობისაგან. ის ისევ იგივე ძველებურათ რიხიანთ ვაიძობს; „ღმერთო კი მომქალი როგორ შევეწინდები ვილაძე ყაზილარებს, რას დამაქლებს ეშმაქის მათარაბი, როცა ტყავი კამების ტყ ვზე უფრო სქელი მაქცის“ შარშან თუ ცხენი მოკლა სირბილით, ახლა ლინეიკაც ზედ მი-ყოლა და დაამტკრია. შარშან თუ მასწავლებლები რეგულიოციონერებათ მონათლა და შემოიფანტა, ახლანდელ მასწავლებლებთანაც ვერ აქვს კაი გან-წყობილება და ევეი არაა იმათაც წინანდლების გზას გაუყენებს. ყველა ამ დიად მოღვაწეობასთან, დღვადიხან-გორგასლიძემ, როგორც ტოპოჩომა ფე-დორაღისისმა რუს-ინსპექტორის მიერ დაზოგვილი შვილსი თუმანი შეიმსქნა. რუსის დატოგებული ფული ქართულ სკოლას აწვევს. სოფლის მასწავ-ლებელთა კრებაზე ყველას ფეს-ქვეშ ეგებოდა და „ღუშქას“ ეძახდა, ბოლო როცა თავის საყვარელ ხულიგნებში ჩაყარდა დაიწყო ლანძღვა-გინება: „რა თავის ივდებენ (მასწავლებლები) და რაებს ბედვენო და სხვ. ერთი სიტყვით ბოგდიხან-გორგასლიძე დიდი დეაფილი დასდო საქართველოს და კერძოთ გურჩიას. ამიტომ ჩვენ ოზურგეთლებმა ერთხმამ და-ვადგინეთ მის პატრესაცემლათ გამოვიწეროთ თქვენ-დან ათი საწყაი სპერმაკუნდინი და ოცი მაარაბი. იმედი გვაქვს ადრე გამოვავიჯავებით, რომ ღირსეთუ-ლათ დაეაჯილოდოთ ჩვენი მოღვაწე.

კულაბა.

ბ. ჭალა. ძმავ ეშმაკო! ეწვიე ზოხავურსა და ქალისო, იქ ნახავ საშა დიაცა უსაქურს, მაჩანჩალისო; თითონ საციკი ხსენებს ქირდაეს და ქუცას ატანს ძალისო, ისეთი მისქე—ეზმანდეს თემოს და თავის ქალისო.

თოლა-ბულთა.

ქ. ფოთი. გაგებული გევენებათ ქოიავა-ქსარა-მე-განგის გმირული საქმეები. კ. ქოიავა რწმუნ-ბულიათ იარჩის ფოთის ტრამაის მოსამსახურეებმა, რომ ქალაქის თვითმართველობისგან იჯარათ აილოთ ტრამევი. ქოიავამ საქმე გააცთა, მოსამსახურეებს პირში ჩალა თამალოთ და ტრამევა თვითონ ჩაიგდო ხელში. ეგეთომ ვახდა მოიჯარადრე. ამის გამო მოსამსახურეებმა საამხანაგო სამართალოში გა-მოიწვიეს კ. ქოიავა, შემდგე ვახეთის ს.შულაეთ-თი სპედილატორა სამართალოში გამოიწვიეს, მაგრამ ვე-რაეთარმა საშულალება ვერ გასქრა მახე. დასას-რულ მოსამსახურეებმა ვიხ გავსე გამოუცხადეს მას (დასაწყისი № 15) მაგრამ ქოიავაზე ეცრკამან იქო-ნია ვაღვენა. ეხლა დაგვრჩენია უქანასნელი სა-საშულალება ვიზმარათ თქვენი უფბარი წამალი სპერ-მაკუნდინი და მათარაბი. თუ ამ საშულალებაზე არ ვასქრა იმედი დაკარგული გევენება ქოიავას მორ-ჩენის. გთხოვთ ფსადლებით გამოგვიგზავნეთ ათი ჩაფი სპერმაკუნდინი და ათი მათარაბი.

ფოთელი დღვინო.

ხონი. ძმავ ეშმაკო! მივიღე რა შენგან სრუ-ლი ნდობის ფურცელი, შესახებ ადგილობრივ ცნო-ბათა აღწუხების, გვეცდები ეშმაკურის მიუდგომო-ბითა და სისწორით წარმოგიდინო ყოველ ოთხ-შა-ბათ საღამოსათვის საქაო ცნობები ცხოვრების ჩვენისა, როგორც ადგილობრივ ხონში, აგრეთვე ახლო მდებარე სოფელთა.

დღეს-დღეობით, ძმავ ჩემო სულეიკო, შენი ყურადღება მინდა მივაპყრო „მადამე“ კაქარავა-სას. ვიცე გვეუცხოება ამ უტყობი პირის ხინება, მაგრამ მოტყუება რომ კარგი საქმე იყოს, მაშინ აღარც შეგაწუხებდი. ეს მეორეჯერ არის რაც „მა-დამე“ კაქარავას ადგილობრივ სკენის მოყვარე-ებს იმდეს უტყობებს ანუ უყვით რომ ესთქვათ ატ-ყუებს. დაპირდება ვთამაშებო, აიღებს როლს და წარმოვდენის წინა დღეს ამ ცოცხა აღრე, გაიხედავო რომ „მადამე“ კაქარავასი უარს ეუბნება. ამისი მ-ზეხი ალბათ რაიმე შინავანი ავთამყოფობა და ხუთიოდ წვეთი „კუნდინი“ გვონებ განკურნავს ქან „მადამე“-ს.

როცა შევებება ხონის „ინტელიგენციას“, ის კარგა ხანია საღათის ძილს ყავს შეპყრობილი და

თუ გამოადვიებებს ისევ შენი კურთხეული მათრახის კული. კულტურულ-განმანათლებელ დაწესებულებებს ისე გაურბინა, როგორც „თათარი ღორის ხორცს“). სამკითხველოსთვის საწყვერო გადასახადს ეგზეტუსის საშვალეზია აც ვერ გადახდებინებ, არა აუ ნება-ყოფლობით ვიღონ. თეატრს თუმცა ეწვევიან ხოლმე ზოგიერთები, მაგრამ რა? იყლიან უკანა რიგის ბილეთებს და ყველაზე წინ კი წამოსკუბდებიან. უჩუბრათ რასაკვირველია ვერ ააყენებ და ჩხუბი ხომ კარგი საქმე არ არის.

შენი ურჩი.

სამეგრელო.

აბა ძმობილო ეშმაკო,
დამიგდე კარგათ ყურია,
სოფლის ანბავი მოგითბრო
საქმეა დასაშურია.

კვთანიში როცა გეახელ
იქა ვნახე ლუარსაბი
(მამასახლათ ნამყოფია:
მსუქანია ვით ყასიბი.)

კოწიას პირი შეუკრა,
„ბაქავინ“ დაქირაულებსა
და ამა გამოსარჩენით
ობრათ იყრიან ფულებსა.

სამშობლოს მოღვაწეობა
არც თქმულა უკეთესია
და შენ მიუშე გენაცვა
რაც მაგას დაუთესია.

ზანთში ვნახე მისი ძვა,
გიო რო ქვია კალათა
ცხრა წელიწადი სოფელი
მისდევდა მანჩანალათა.

ამ ბოლოს ბედმა უმტყუნა
ფით გაგვიხდა მწარათა
და ლამის მთელი სოფელი
დიქტეს ცრემლის ღვართა

ახლა შენ შემოკვეტივართ,
შენი მათრახის ძალსა
განკურნე გიო, და ხალხი
აღლინე ხათაბალსა

რიონის პირათ ტყვირი ძვეს,
სადა მეფობს გრიგოლ ჩანგა...
და ესმის „სტარშინობისა“
სოფელს ფული გაუფლანგა.

ან აქ მიეც რამე ჯილდო,
თან სხვა მზარეს გააჯანგენ,
რადგან იგი ტყვირისათვის
არსება: დიდით მდენენ.

სეფითში კვალად გმირობს
გმამბეკური სამსონია:
ესდენ მენდლით დატვირთული
სხვა გენახოს არ მკონია.

მოვლ მ.ზრაში ცნობილია,
როგორც სოფლის ძველი გმირი:
და კოწიასთან სამოქმედოთ
განუწყველი შეკრა პირი.

ჯილდოთ სიმონს თითონ იცო
კას მისცემ და რა ერგება
კულ შენი მათრახისა
ხომ რძესავითა შეერგება.

გამომძიებელი-ეშმაკი.

დიდი ჯიხიაში. ძმაო ეშმაკო! როცა მაცხოვარს ჰკითხეს: სად ვილოცოთო, მან მიუგო: ყოველ ხის ძირში შეგძლიათ ილოცოთ.

ახლა მიდი და ჩვენნი „ახალი ეკლესიის“ მოძღვარს მოსე ლევაყას ჰკითხე: სად უნდა ვილოცოთ თქვა?

ის მაშინვე გეტყვის: „უმაღლესი სამღვდელთების განკარგულებით ეს ეკლესია უნდა დანიგრეს და ახალი აშენდესო, ამაში ლოცვა არ შეიძლება“.

ახლა მიდი და უმაღლეს სამღვდელთებსა ჰკითხე: ხის ძირში თუ კი შეიძლება ლოცვა, ამ ჩინებულ ეკლესიას რა უშავს, რომ მიგვიკეტე და ახალის აშენებას გეთხოვრებ?

ის გეტყვის: რას ამბობ, ეს სულ მოსეს მოგანილია, თორემ ჩვენ არაფერი ვეთქვამსო.

ახლა მიდი მოსესთან და ნურაფერს ეკითხები ისე გაკარი სამიოდ მათრახის კული. ერთი თომას გადასაცემთ გაატანე. მისი პრიჩუნეცია და გულს არ დააკლდეს.

ჯათუ, ჯათუ

ს. სამხთო.

ეშმაკი გამოვიგზავნე
„კულდინი“ ერთი ღოქიო

გადავაკრიოთ ივანეს —
გავადგებოთ ქოქიო.

ეგ შენი მწვავე მათრახი
რომ მოხედროდა მასაო

ცოტას კი შეიბრალებდა
თავის შეილებს და ძმასაო.

ბუ.

*) ანუ უკეთ რომ ესტკვათ „როგორც ვითუა ჯაღა-რიძისთან გასაპართლებსა“.

შინტაქსობაში იკლა.

რედაქტორ-გამომცემელი თ. ბოლქვაძე.

იბეჭდება და გასასულიათ მალე ქსათ იქნება

დამარცხებულნი

ღრამა ნ მოქმედებთ პ. ირეთელისა.

საკომისიოთ არაგის მიეცემა. გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ნაღდ ფულზე და ფასდაღებით.

ფული ამ ადრესით უნდა გამოიგზავნოს: Тифлиси, типография товарищества „Шрома“, русская улица домъ Армянской Духовной Семинари № 3. Теофила Болквадзе. ვინც 100 კალს ან მეტს გამოიწერს დაეთმოა 25 პროცენტი წიგნის ფასი—30 კ. გამოწერა ესაფვე შეიძლება.

არტისტულ საზოგადოების თეატრში კვირას, 4 მაისს

აკაიმიფიო სუფლიორის

ბ. ბეკლარიძის სასარგებლოდ

წარმოდგენილი იქნება

ხირველად ქართულ ენაზე მაქსიმ გორაკის ცნობილი ზეუს

ნაკირალნი

(H A D H B)

პიესა 4 მოქმედ. თარგ. ბ. აბოსპირელისა.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია დასაწყისი საღამო 8 საათზე.

რედაქტორ-გამომცემელი, აბ. „შრომა“ რუსეთის ქ. № 8.

ელექტრომეხანაგი ამხანაგობა

„შრომა“

კანადიან მიხაილოვის ქუჩიდან რუსკი ქუჩაზე სოქესთა სასულიერო სემინარიის ახალ შენობაში.

დებულობს ქართულ და რუსულ საბეჭდო საქმებს.

„მშვიდის მათრახის“ რედაქციაში იყიდება გასული წლის „მშმ. მათრახის“ კომპლექტი (13 ნომერი) ერთად შეეკრიბო. ფასი—1 მ. 30 კ. მსურველს პროვინციაშიც გაეგზავნება.